

א.ב.ב. - 3/4

- אדם מכר עצי זית, א) לקציצה לאלתר - הזיתים לבעל הקרקע.
 ב) לקציצה בכל זמן שירצה - הזיתים לקונה העצים.
 ג) סתמא - פחות מרביעית, לקונה העצים רביעית ומעלה, יחלוקו.

שטף נהר זיתיו - יחלוקו

עולא בשם ריש לקיש:

לאחר 3 שנים - יחלוקו

תוך 3 שנים - לבעל הזיתים, משום שבעל הזיתים טוען שאם בעל הקרקע היה נוטע לבד היה צריך לחכות 3 שנים, לכן לא יקבל ב-3 השנים הראשונות.

דוחה הגמרא את עולא:

"וולימא ליה אי אנא נטעי לאחר 3 שנים הוה אכילנא ליה כיליה" וכו'
 בעל הקרקע טוען, שהרי לאחר 3 שנים היה יכול לקבל את כל הזיתים ולא "יחלוקו",
 א"כ מדוע שלא ניתן לו בתמורה גם חצי בתוך 3 שנים.

רבין בשם ריש לקיש-

לאחר 3 שנים - לבעל הקרקע, משום שטוען בעל הקרקע שהיה יכול לטוע לבד ולקבל את כל הזיתים.
 תוך 3 שנים - יחלוקו, משום שטוען בעל הקרקע שעצי הזית מפריעים לו לטוע ירקות,
 עד שיגמר זמן הערלה (בגלל הצל שהם עושים).

משנה: המקבל שדה באריסות מגוי - מעשר את כל התבואה ואח"כ נותן לגוי את חלקו.

הגמרא הבינה שזה משום:

1) "אין קנין לנוכרי בא"י להפקיע מיד מעשר" - אין כח לנוכרי שקנה קרקע בא"י לפטור את היבול מחובת מעשר. לכן היהודי מחויב במעשרות על כל היבול.

2) כמו שחוכר אדמה חיב במעשר על כל היבול גם אם לא עבד את האדמה, ורק אח"כ משלם לגוי את חלקו, משום שזה חוב שאינו קשור ליבול, כך גם מקבל - אריס - מעשר את כל התבואה ורק אח"כ נותן לגוי את חלקו.

בריתא ר' יהודה אומר שאריס יהודי שקבל קרקע מגוי אלים מעשר ונותן לו - משמע שדווקא מגוי אלים צריך לעשר את כל היבול, אבל בגוי רגיל לא צריך לעשר את כל היבול אלא את חלק היהודי.

למסקנה-

1) יש קנין לנוכרי בא"י להפקיע מיד מעשר -

גוי שקנה קרקע בא"י פוטר את היבול ממעשר.

2) דין של מקבל אינו דומה לחוכר -

חוכר - מעשר את הכל

מקבל - מעשר רק את חלק היהודי

מקבל מגוי אלים - חייב במעשר על הכל מדרבנן - קנס

"כדי שתהא ברה בידו" - שתהיה ברורה בידו,

ליהודי לא יהיה כדאי לקבל באריסות והוא יקנה אותה מהגוי.